

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců Mgr. Marka Bedřicha a JUDr. Jitky Hroudové v právní věci

Žalobce **DI, z. s.**, IČ 22889167,
se sídlem v Brně, Rolnická 661/7,
zastoupeného Mgr. Jaroslavem Bártou, advokátem
se sídlem v Brně, Kobližná 19,

proti
žalovanému **Ministerstvu financí**,
se sídlem v Praze 1, Letenská 525/15,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 19. 4. 2017, č. j. MF-12050/2017/3901-3, PID MFCR7XFLVU

t a k t o:

I. **Žaloba se zamítá.**

II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí Ministerstva financí (dále též „žalovaný“) ze dne 19. 4. 2017, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Generálního finančního ředitelství ze dne 21. 3. 2017. Pravomocně tak bylo rozhodnuto o odmítnutí žádosti žalobce o poskytnutí informací v režimu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“), kterou žalobce požadoval v následujícím znění:

„Poskytněte prosím seznam právnických osob, kterým byla doměřena daň z přidané hodnoty v roce 2014, pokud výše tohoto doměření byla aspoň 5 000 Kč včetně výše tohoto doměření.“

Obsah podané žaloby

2. Žalobce v podané žalobě vyjádřil nesouhlas s právním posouzením žádosti žalovaným, který jako stěžejní argument pro odepření poskytnutí informace použil odkaz na ustanovení § 10 zákona č. 106/1999 Sb., podle kterého se neposkytují informace o majetkových poměrech osoby, která není povinným subjektem, za předpokladu získání těchto informací podle zvláštních právních předpisů. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, č. j. 2As 132/2011 - 121, podle něhož za majetkové poměry fyzických a právnických osob lze za daných okolností považovat nejen aktiva, nýbrž i jejich pasiva a je bez významu, zda jsou tyto závazky ve vztahu vůči subjektům soukromoprávním či vůči státu. Podle názoru žalobce se s danou argumentací lze ztotožnit pouze ohledně části žádosti, v níž žalobce požaduje poskytnout konkrétní výši doměření DPH u konkrétních daňových subjektů. Tato informace skutečně vypovídá o pasivech dotčeného daňového subjektu. Podle názoru žalobce v této části žádosti žalovaný i povinný subjekt postupoval správně.

3. Žalobce namítl, že zcela jiná situace je ohledně zbývajících částí žádosti. Poskytnutí seznamu právnických osob, kterým byla doměřena daň z přidané hodnoty (DPH), nemá vypovídací hodnotu ohledně majetkových poměrů dotčených daňových subjektů. Závazek daňového subjektu zaplatit daň po doměření daně může být v době poskytnutí informace již zcela splněn, tedy takový (minulý) závazek již nefiguruje na straně pasiv dotčeného daňového subjektu a aktuální majetkové poměry dotčeného daňového subjektu zůstávají žadateli zcela nerozкрыty. Žalobcem žádaná informace se vztahuje k seznamu právnických osob, které poskytly nedostatečná daňová tvrzení, tedy jistým způsobem postupovaly protiprávně. Poskytnutí seznamu takových osob je obdobné jako v případě poskytování soudních či správních rozhodnutí podle zákona o svobodném přístupu k informacím, přičemž poskytování těchto informací v praxi mnoho rozporů nebudí. Skutečnost, že někdo jednal protiprávně, sama o sobě nemá podle názoru žalobce vypovídací hodnotu ohledně jeho majetkových poměrů.

4. Žalobce v podané žalobě uzavřel, že i kdyby se žádaná informace ohledně seznamu právnických osob týkala jejich majetkových poměrů, měl povinný subjekt takový seznam poskytnout v anonymizované podobě (v takovém případě již s konkrétními částkami), přičemž taková informace má také svoji vypovídací hodnotu o činnosti povinného subjektu a lze ji zahrnout do rámce kontroly veřejné správy. V nyní posuzované věci však

žalovaný ani povinný subjekt takto nepostupovali a proto vydaná rozhodnutí nejsou v souladu s právním řádem.

Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že pokud povinný subjekt nějakou informaci získal na základě zákona o daních, a tato informace vypovídá o majetkových poměrech osoby, která není povinným subjektem ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím, poskytnout ji nelze. Tato výluka z poskytování informací je obsažena v § 10 zákona č. 106/1999 Sb. Žalovaný trvá na tom, že požadované informace jsou získávány na základě daňových zákonů a vypovídají o majetkových poměrech osob, neboť se jedná o informaci, že daňovému subjektu vznikl závazek. Výluka z poskytování informací se vztahuje na veškeré informace o majetkových poměrech, tedy i na informace dílčí a nikoli jen na ty, které umožní vytvořit si představu o celkových majetkových poměrech určité osoby.

6. Žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu s tím, že nyní posuzovaný případ není tak jednoznačný, jak v žalobě žalobce uvádí. Nejvyšší správní soud sice deklaroval, že nelze automaticky předpokládat, že každá informace získaná na základě daňových zákonů může vypovídat o majetkových poměrech osob, zároveň však upozornil, že majetkové poměry jsou tvořeny nejen aktivy, ale také pasivy, a je nerozhodné, vůči komu tyto závazky vznikly.

7. Podle názoru žalovaného v případě, jestliže je daňovému subjektu doměřena daň, je zřejmé, že mu vznikl závazek, který bude trvat až do doby jeho uhrazení. Není rozhodné, v jaké výši tento závazek vznikl, kdy vznikl či zda již zanikl. Tyto všechny informace lze považovat za informace vypovídající o majetkových poměrech, byť dílčím způsobem. Žalobcovo pojetí je mylné, neboť není nutno, aby povinný subjekt neposkytoval informace pouze o aktuálních závazcích daňových subjektů, ale musí chránit i informace o závazcích minulých. Pojem „*aktuální majetkové poměry*“ zákon o svobodném přístupu k informacím neužívá. Pokud by chtěl zákon nezpřístupnit žadateli pouze informace o závazcích aktuálně existujících, bylo by to nepochybně v zákoně výslovně uvedeno. Pojem „*aktuální majetkové poměry*“, s nímž žalobce v žalobě argumentuje, tedy není výstižný. Z textu zákona o svobodném přístupu k informacím je zřejmé, že není zapotřebí, aby neposkytnutá informace představovala nějaký podrobnější či dokonce komplexní přehled o majetkových poměrech. Stejně není nutné, aby žadatelé byli informováni o tom, jaké všechny závazky v minulosti konkrétní osoby měly. Pokud by tedy povinný subjekt zveřejnil seznam daňových subjektů, kterým vznikly vůči státu závazky, bylo by to možno považovat za neadekvátní zásah do sféry těchto subjektů. Podle názoru žalovaného ani zveřejnění seznamu bez uvedení konkrétních částek není v tomto ohledu žádoucí.

8. Žalovaný poukázal také na to, že vycházel z konkrétní žádosti a jejího znění. Z tohoto důvodu nepřistoupil k anonymizaci seznamu, neboť by se podle jeho názoru jednalo o nepřípustnou modifikaci žádosti. Navíc by povinný subjekt po takovéto modifikaci žádosti při shromažďování údajů mohl dospět k tomu, že bude po žadateli požadovat úhradu za mimořádně rozsáhlé informace a řízení o žádosti by dospělo do stavu, že žalobce by neobdržel informace, které původně požadoval, naopak by obdržel pouze sdělení o

nutnosti úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. Pokud žalobce skutečně zajímá informace, zda finanční správa u právnických osob přistupuje k doměření daně z přidané hodnoty, a chce tedy pouhou statistickou informací o počtu doměření a doměřených částek, aniž by přitom získal údaje, kterým osobám bylo doměřeno a kolik, nebrání žalobci nic v tom, aby si podal novou žádost o poskytnutí informace.

9. Závěrem vyjádření žalovaný konstatoval, že kontrola veřejné moci ze strany veřejnosti je potřebná, ale kontrolu prostřednictvím občanské společnosti nelze nadřazovat nad kontrolu mocí správní nebo mocí soudní. Účelem zákona o svobodném přístupu k informacím je v souladu se zásadou otevřenosti a transparentnosti zajistit veřejnosti informace o fungování veřejné správy. Zároveň je však třeba reflektovat, že některé informace, jimiž veřejná správa disponuje, se mohou dostávat do kolize s právy soukromoprávních subjektů, jichž se činnost veřejné správy v určitých ohledech dotýká, ale které stojí mimo ní. Typickým příkladem pak je žalobcem požadovaná informace o daňových subjektech. Podle názoru žalovaného napadené rozhodnutí není nezákonné, postup, který byl zvolen, byl v souladu se zákonem a bylo dostatečně zdůvodněno, proč není možné žalobci požadovanou informaci poskytnout. S argumentací žalobce obsaženou v odvolání se žalovaný vypořádal a ani nad rámec žalobcových námitek neshledal, že by postup povinného subjektu nebyl v souladu se zákonem.

Řízení před správními orgány

10. Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, byly zjištěny následující pro rozhodnutí ve věci samé podstatné skutečnosti:

11. Dne 5. 3. 2017 doručil žalobce Generálnímu finančnímu ředitelství žádost o poskytnutí informací ve znění: *„Poskytněte prosím seznam právnických osob, kterým byla doměřena daň z přidané hodnoty v roce 2014, pokud výše tohoto doměření byla alespoň 5 000 Kč, včetně výše tohoto doměření.“*

12. Generální finanční ředitelství – tj. povinný subjekt ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb. – žádost vyřídilo tak, že rozhodnutím ze dne 21. 3. 2017, č. j. 28400/17/7500-20080-202098, rozhodlo o odmítnutí žádosti v celém rozsahu podle § 10 zákona č. 106/1999 Sb. s odůvodněním, že žádost žalobce svým obsahem patří do výluky na poskytování informací o majetkových poměrech určité osoby.

13. Žalobce podal proti uvedenému rozhodnutí dne 21. 3. 2017 včasné odvolání, v němž stejně jako v podané žalobě namítal, že povinný subjekt posoudil jeho žádost nesprávně a žalobce se s důvody, pro které byla jeho žádost odmítnuta, neztotožňuje. Uvedl, že poskytnutím seznamu osob, které jednaly protiprávně, nemohou být dovozovány konkrétní skutečnosti ohledně majetkových poměrů těchto subjektů. Z takového seznamu lze dovodit pouze skutečnost, že konkrétní subjekt nejednal v souladu s právním řádem. Z tohoto důvodu poskytnutí informace nic nebrání a proto je na místě odvoláním napadené rozhodnutí zrušit.

14. Ministerstvo financí rozhodlo o podaném odvolání žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 19. 4. 2017, jímž odvolání žalobce zamítlo a rozhodnutí Generálního finančního ředitelství ze dne 21. 3. 2017 potvrdilo se závěrem, že poskytnutím informace požadované žalobcem existuje možnost do zásahu do práv osob, které nejsou povinným subjektem. V posuzovaném případě se jednalo o informace, kterým konkrétním právnickým osobám byla v roce 2014 doměřena daň z přidané hodnoty nejméně ve výši 5 000 Kč. Odvolací správní orgán nepřisvědčil tvrzení žalobce, že informace o doměření daně z přidané hodnoty nevypovídá o majetkových poměrech plátce daně, neboť požadovaná informace představuje údaj, která nějakým způsobem vypovídá, byť jen částečně, o majetkových poměrech daňového subjektu. Výluka obsažená v § 10 zákona č. 106/1999 Sb. se uplatní na informaci vypovídající o majetkových poměrech bez dalšího, tedy i na informaci vypovídající o majetkových poměrech pouze zčásti nebo dílčím způsobem. Proto není zapotřebí, aby neposkytnutá informace představovala podrobnější či komplexní přehled o majetkových poměrech konkrétního subjektu. Podle názoru odvolacího orgánu nelze kontrolu veřejné moci ze strany veřejnosti prostřednictvím občanské společnosti nadřadit nad kontrolu mocí správní či soudní. Je třeba rozlišovat, zda žadatel žádá o informaci o příjemcích veřejných prostředků, nebo zda je situace - podobně jako v posuzovaném případě - jiná, kdy je požadována informace, kterým daňovým subjektům vznikl v určitém období závazek vůči státu. Z tohoto důvodu odvolací správní orgán posoudil, že informaci o tom, že určitému daňovému subjektu vznikl závazek vůči správci daně vyšší než 5 000 Kč, je třeba chápat jako informaci zčásti vypovídající o jeho majetkových poměrech.

Řízení před správními soudy

15. Městský soud v Praze rozhodl o podané žalobě rozsudkem ze dne 6. 9. 2017, č. j. 11A 93/2017 – 24, žalobou napadené rozhodnutí zrušil a přiznal žalobci právo na náhradu nákladů řízení. Soud přisvědčil žalobci, že požadované informace nelze v daném případě s poukazem na § 10 zákona o informacích a na ustanovení daňového řádu upravující neveřejnost daňového řízení a povinnost mlčenlivosti vyjmout z informační povinnosti v režimu zákona o informacích a tyto informace proto neposkytnout. Městský soud v Praze poukázal na názor Nejvyššího správního soudu, který ve svém rozsudku ze dne 10. 10. 2003, č. j. 5A 119/2001 – 38, uvedl, že extenzivní výklad podmínek, za kterých zákon o informacích umožňuje právo na poskytnutí informací, omezit a informace neposkytnout, by směřoval proti vlastnímu smyslu a účelu jak samotného zákona č. 106/1999 Sb., tak i ústavně zaručeného veřejného subjektivního práva garantovaném čl. 17 Listiny základních práv a svobod.

16. Uvedený rozsudek městského soudu byl k žalovaným podané kasační stížnosti zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2018, č. j. 10As 289/2017 – 37 (dostupným stejně jako všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu na www.nssoud.cz), a věc byla městskému soudu vrácena k dalšímu řízení s odůvodněním, že informační povinnost podle § 8b zákona o informacích se vztahuje na veřejné prostředky, kterými již stát disponuje, nikoli na cesty, kterými tyto prostředky získává. Požadovaná informace požívá ochrany podle § 10 zákona o informacích.

17. Městský soud v Praze je právním názorem, jenž byl vyjádřen v uvedeném rozsudku Nejvyššího správního soudu, vázán (ustanovení § 110 odstavec 3 zákona č. 150/2002 Sb.,

soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“), proto znovu přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správním úřadem z hlediska uplatněných žalobních bodů, při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že žádný z účastníků řízení nepožádal výslovně o nařízení ústního jednání, vyjádřili tím žalobce i žalovaný souhlas se zamýšleným postupem soudu rozhodnout ve věci samé bez nařízení ústního jednání. Z tohoto důvodu Městský soud v Praze postupoval podle ustanovení § 51 odstavec 1 s. ř. s. a o podané věci rozhodl, aniž ústní jednání nařizoval. Věc soud posoudil takto:

Posouzení důvodnosti žalobních bodů soudem

18. Spornou otázkou mezi účastníky je, zda mohl povinný subjekt požadované informace vyloučit ze své informační povinnosti v režimu zákona č. 106/1999 a to právě s poukazem na § 10 tohoto zákona. Žalovaný postavil odmítnutí požadovaných informací na ustanovení § 10 zákona č. 106/1999, podle něhož informace o majetkových poměrech osoby, která není povinným subjektem, získané na základě zákona o daních, poplatcích, penzijním nebo zdravotním pojištění nebo sociálním zabezpečení povinný subjekt neposkytne. Žalovaný uvedl, že informací o majetkových poměrech osoby je i informace o vybírání a evidenci peněžitých plnění při jejich správě dle daňového řádu.

19. Ustanovení § 10 zákona o informacích formuluje obecné výlukové pravidlo sloužící k ochraně údajů o majetkových poměrech třetích osob, na jehož základě nesmí povinný subjekt v této oblasti sdělovat informace, které se dozvěděl během své úřední činnosti (typicky např. údaje z daňových přiznání, z přehledů o příjmech pro účely plateb pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, z dokladů o příjmech pro testované dávky státní sociální podpory apod.).

20. Podle tohoto ustanovení informace o majetkových poměrech osoby, která není povinným subjektem, získané na základě zákonů o daních, poplatcích, penzijním nebo zdravotním pojištění anebo sociálním zabezpečení povinný subjekt podle tohoto zákona neposkytne.

21. Co lze chápat pod pojmem *majetkové poměry*, popsal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 12. 2012, č. j. 2As 132/2011 – 121, dostupném na www.nssoud.cz. Tento pojem sice není legislativně definován, je jím však nutno rozumět veškerá majetková aktiva i pasiva fyzických a právnických osob. Judikatura správního soudů se již v minulosti k tomuto pojmu vyjádřila, když například v rozsudku ze dne 5. 3. 2009, č. j. 5As 31/2007 – 75, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[m]ajetkové poměry fyzických a právnických osob (...) tvoří zejména jejich příjmy, které mohou být peněžité, ale i naturální, vlastnictví bytů, nebytových prostor a jiných nemovitých věcí, peněžních prostředků, pohledávek, majetkových práv apod. Za majetkové poměry fyzických a právnických osob lze za daných okolností považovat nejen aktiva, nýbrž i jejich pasiva a je bez významu, zda jsou tyto závazky vůči soukromoprávním subjektům či vůči státu.“

22. Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku ze dne 12. 7. 2018, č. j. 10As 289/2017 – 37, zaujal zcela jednoznačný závěr o tom, že žalobcem požadovaná informace požívá

ochrany podle § 10 zákona o svobodném přístupu k informacím, kdy v odůvodnění tohoto rozsudku konstatoval, že jakmile je daň zaplacená, stává se součástí veřejných prostředků – a nakládání s těmito veřejnými prostředky podléhá veřejné kontrole, jejíž nezbytnou podmínkou je i široká informační povinnost vůči veřejnosti. To však neznamená, že by se informační povinnost vztahovala i na obsah a rozsah platebních povinností, které mají jednotlivé daňové subjekty vůči veřejným rozpočtům. Stát je povinen poskytovat informace o tom, kolik vybral úhrnem na daních a jak takto shromážděné zdroje vynakládá – ale nemůže žadatelům o informace sdělovat, které konkrétní osoby mu dluží či dlužily na daních (případně kolik mu dluží), protože to již ohrožuje důvěrnost majetkových poměrů těchto daňových subjektů.“ Dále uvedl, že informační povinnost podle § 8b zákona o informacích se vztahuje na veřejné prostředky, kterými již stát disponuje, nikoli na cesty, kterými tyto prostředky získává (viz body [17] a [18] zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 10As 289/2017 – 37). Městský soud v Praze neshledal žádné důvody pro to, aby se od právního názoru Nejvyššího správního soudu odchýlil, naopak, jak bylo výše uvedeno, je zdejší soud tímto právním názorem vázán.

Závěr a náklady řízení

23. Z výše uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně a proto ji podle ustanovení § 78 odstavec 7 s. ř. s. zamítl.

39. O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odstavec 1 s. ř. s., podle něhož žalobce, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu účelně vynaložených nákladů v řízení. Žalovaný správní orgán, jemuž by právo na náhradu účelně vynaložených nákladů podle výsledku řízení náleželo, žádné prokazatelné náklady řízení v jeho konečném stádiu nevznikly. Z uvedených důvodů soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Podle ustanovení § 104 odstavec 3 písmeno a/ s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 3. října 2018
v. r.

JUDr. Hana V e b e r o v á
předsedkyně senátu